..ndag, 15 December 1941 DAGBLAD 58ste Jaargang, No. 3478

AMIGOE DI CURAÇAO

Dit blad verschijnt dagelijks (behalve 's Zondags)
Abonnementsprijs voor het Gebiedsdeel
fl. 1.50 per maand [Aruba fl. 2.—] bij vooruitbetaling.
Afzonderlijke nummers fl. 0.10.

Adm.: Tel. 1550. Redactie: Tel. 1858.
Hoofdredacteur: Dr. JOH. HARTOG
Spreekuur van de Redactie 16—18 uur.
Bureaux: Conscientiesteeg 27—29.
Adres Postbus 80, Willemstad.
Uitgeefster: Paulus-drukkerij.

Kantoor Verenigde Staten: M. D. BROMBERG & Ass. Inc.
19 to 25 West 44th Street, New York N. Y.
Kantoor voor Redactie en Administratie Aruba:
J. E. CROES, Postbus 14, Nassaustraat, Oranjestad, Telef. 38

..ssen jagen aan drie fronten op Nazie wild.

..tse successen in Noord-Afrika.

..erlandse successen in Verre Oosten.

..WEE JAAR GELEDEN".

December 1939.

De Britse Admiraliteit maakte ..es bekend van de torpedojager ..ss", die in aanvaring was ge.. met een ander Brits oorlogs..429 mensenlevens gingen hierbij ..

..en confisqueerde de bezittingen .. staalmagnaat Fritz Thyssen, .. het buitenland gevlucht was. ..e regering van Uruguay pro.. bij Engeland en Duitsland .. zeegevecht met de „Graf .. dat plaats had binnen de 300 ..

..nse minister van Buitenlandse ..oet een beroep op Rusland om ..g te beëindigen.

..ruguay deelt den commandant „Graf Spee" mede, dat het schip .. volgende dag 8 uur de haven ..ntevideo moet verlaten hebben ..s geïnterneerd wordt.

..e „Graf Spee" verlaat de ha.. Montevideo en wordt 3 mijl .. kust af door de bemanning tot .. gebracht.

..erste contingent Canadese troe..rriveert in Engeland.

..et eerste grote luchtgevecht .. Engeland en Duitsland heeft Helgoland plaats.

..et 32.581 ton grote Transatlan.. Duitse passagiersschip Colum.. ..ordt bij Kaap May door de be.. tot zinken gebracht.

..e strijd in Finland woedt on..rd voort bij een koude van 25 .. onder nul.

..TVINOV NOEMT JAPAN „VIJAND".

.. Russische Ambassadeur Litvinov ..eriseerde Japan als de „ge..chappelijke vijand". Bij een pers..ntie noemde Litvinov de Ja..s as-gangsters. Hij zeide: „Een ..ge verstandhouding bestaat of ..rden verkregen tussen de ver..nde mogendheden, die zich ver.. tegen de as-agressie" (Wash.. (AP) 13.12).

..VERBINDING MOSKOU-..NINGRAD ZAL WORDEN HERSTELD.

.. Britse radio zeide in een bericht ..oskou, dat de gehele verbindings..sen Moskou en Leningrad spoe.. zijn hersteld door de oprukken.. ..ssische strijdkrachten (New .. (AP) 14.12).

..NIETIGING VAN DUITSE ..LEGERS VOORTGEZET.

..at het Rode leger de successen .. Moskou-front behaald heeft, ..nu met een campagne begonnen .. Duitse legers te vernietigen. ..gerorgaan „Rode Ster" spoort ..sische strijdkrachten aan tot .. inspanningen en zeide: „Het ..kelijk den vijand af te maken ..zulke slagen toe te brengen, dat .. meer zal kunnen opstaan." .. zeide, dat het voornaamste ..der de leiding van Stalin is: „de ..e uitroeiing van Hitlers horden .. Duitsen indringer tot den .. man."

.. vermeld, zit het Rode leger ..p de hielen van de zich terug.. .. Duitsers van het Moskou.. ..n in andere belangrijke sectoren .. Noordwestelijke en Zuidwes.. ..fonten. De berichten zeiden, dat ..Efremov-sector de Russen meer ..400 plaatsen heroverden in het .. tussen 6 en 12 December, .. zij de Duitse terugtrekkings.. ..p een punt afsneden en hevige .. toebrengen aan den vijand, .. een weg naar het Westen .. banen. In de Mozjaisk-sector .. 16 dorpen heroverd. Het Ro.. gaat voort met de opruimings.. .. van de Duitse afdeling, die ..Klin-sector is ingesloten (Mos.. .. 14.12).

DE RUSSISCHE OPMARS.

„Pravda" deelde mede, dat de Russen de opmars ten Zuiden en Zuid-Westen van Tula voortzetten en in die richting 32 dorpen hebben veroverd. Gemeld wordt, dat de Duitsers grote hoeveelheden oorlogsmaterialen achterlaten en dat de terugtrekking soms een formele vlucht is. „Pravda" zeide, dat felle gevechten plaats hadden om het bezit van een dorp, waar de vijand een belangrijk weerstandcentrum had gevormd. De Russen veroverden de plaats echter spoedig en doodden enkele honderden Duitsers. (Moskou, (AP) 15.12).

DE VOLGENDE BESTEMMING VAN DE LUFTWAFFE.

Een Britse bron deelde mede, dat het grootste deel van de Duitse luchtmacht, die — naar vermeld — zou worden weggehaald van het Russische front, zou kunnen worden geconcentreerd voor een verschrikkelijke aanval op de Britse Middellandse Zeevloot. Naar men zegt zouden de aspogingen om Noord-Afrika te verdedigen gedoemd zijn, tenzij de voorraadlinies over de Middellandse Zee geopend worden. Nadat Hitler de aanvankelijke successen van de Japanse luchtaanvallen op de Britse en Noordamerikaanse vloten gezien heeft zal hij niet aarzelen honderden vliegtuigen tegen de vloot in de strijd te werpen, indien hij denkt, dat dit verschil betekent tussen overwinning en nederlaag in Noord-Afrika. (Londen, (AP) 13.12).

BULGARIJE NIET ERG VERHEUGD.

George H. Earle, de Noordamerikaanse Gezant in Bulgarije, deelde in een telefoongesprek uit zijn woning te Sofia mede, dat „niemand hier zeer blij schijnt te zijn met de Bulgaarse oorlogsverklaring aan de Verenigde Staten. Dit komt niet van Bulgarije. Het is gewoon de invloed van gangsters, die spelen met een klein land". (Instanbul, (AP) 14.12).

IN LIBYE.

De Libyse campagne schijnt te zijn veranderd in een Britse race om de asstrijdkrachten onder Rommel tot de strijd te dwingen alvorens laatstgenoemden zich in gunstige posities kunnen vestigen. Rommel gebruikt zware strijdkrachten als zijn achterhoede om een volledige botsing te voorkomen met het Imperiale 8ste leger.

Niettegenstaande de verwarring zeggen de Britten, dat Rommel zijn strijdkrachten volledig kan beheersen en dat de beweging naar het Westen ordelijk geschiedt. De Britten verklaren Gazala geheel omsingeld te hebben, doch weten niet hoeveel astroepen daar opgesloten zitten. (Caïro, (AP) 15.12).

DE BRITSE OPMARS IN NOORD-AFRIKA.

Een gezaghebbende bron zeide, dat een Indische formatie 16 as-tanks vernietigde bij het afslaan van 2 tegenaanvallen door 40 tanks ten Zuiden van Gazala. De Indiërs namen 21 asofficieren en 350 man gevangen. Verder zeide de bron, dat de breedte van het front bij El Gazala gisteren 40 mijl was en vandaag slechts 25 mijl is. De druk wordt voortgezet door de Britse pantser-strijdkrachten. 25 Kanonnen en 400 gevangenen werden genomen en een opslagplaats met 70.000 gallon gasoline werd veroverd. In het grensgebied hebben de opruimingsoperaties voortgang, doch de posities bij Bardia en Halfaya zijn nog in handen van den vijand. De asstrijdkrachten bezetten nog een deel van het dorp Sollum. Er is geen bevestiging van het bericht uit Vichy, dat de Britten Sirte genomen hebben tussen El Agheila en Tripoli (Londen (AP) 15.12).

ITALIAANS COMMUNIQUÉ.

De text van het communiqué, welk door het Italiaanse Hoofdcommando werd uitgegeven, luidt als volgt: „De vijandelijke druk wordt bij El Gazala voortgezet en stuit op een energieke Italiaanse weerstand. De Italianen gingen langs de gehele linie tot de tegenaanval over. Een vijandelijke aanval op het Sollum-Bardia front werd afgeslagen. De vijand liet enkele gevangenen in onze handen. De asluchtmacht nam actief deel in de gevechten en beschoot met de machinegeweren vijandelijke colonnes en sloeg vijandelijke gemechaniseerde strijdkrachten uiteen. 20 Vijandelijke vliegtuigen werden vernietigd, 13 daarvan door Italiaans-Duitse gevechtstoestellen en 7 door het luchtafweergeschut.

2 Italiaanse vliegtuigen keerden niet terug. Bij luchtaanvallen op Derna en Cyrene werden 2 personen gedood en enkele personen gewond. Er werd echter geen schade aangericht. Bij operaties in het centrale deel der Middellandse Zee kwamen 2 lichte Italiaanse kruisers tot zinken nadat zij getorpedeerd waren. Bijna de volledige bemanningen zijn gered.

Een vijandelijke torpedojager van de vroegere Nederlandse vloot [waarschijnlijk is hier de „Isaac Sweers" bedoeld — Red.] werd tot zinken gebracht. Een duikboot onder commando van Kapitein Torri viel een Britse kruiser in het Oostelijk deel van de Middellandse Zee aan en trof het schip met een torpedo. Een duikboot onder commando van Luitenant Campanella torpedeerde een andere vijandelijke kruiser in het centrale deel van de Middellandse Zee" (Rome, (AP) 15.12).

ASCREDIETEN IN GUATEMALA BEVROREN

President Ubico gaf opdracht voor het vastleggen der Duitse en Italiaanse credieten en verbood aan alle instellingen zaken te doen met as-onderdanen. (Guatemala, (AP) 13.12).

VERKLARING VAN DE VALERA.

Premier De Valera van Ierland zeide in een speech, dat Ierland slechts „vriendschappelijk neutraal" kan zijn als resultaat van het intreden van de Verenigde Staten in de oorlog. Het zou volgens hem echter onnatuurlijk zijn, indien men niet op speciale wijze zou sympathiseren (Cork, (AP) 14.12).

DE „KUNGSHOLM" OVERGENOMEN DOOR DE V.S.

Het State Department maakte bekend, dat de Verenigde Staten het Zweedse motorschip „Kungsholm" een passagiersschip, dat vroeger over de Atlantische Oceaan voer en de laatste tijd reizen door de Caraïbische Zee maakte hebben overgenomen, (Washington, (AP) 13.12).

DUITSE REPRESSAILLES IN FRANKRIJK.

Een bericht uit Vichy deelt mede, dat de Duitse bezettingsautoriteiten hebben bekend gemaakt, dat honderd Joden en communisten zullen worden doodgeschoten in verband met de aanvallen van de laatste tijd op Duitse soldaten. Hieraan werd toegevoegd, dat de Joden in bezet Frankrijk een boete gekregen van een milliard mark. (Londen, (AP) 13.12)

JAPANNERS IN ECUADOR GEINTERNEERD.

De Regering van Ecuador gaf opdracht voor het interneren van 24 Japanse inwoners van Ecuador in de stad Rio Bamba onder toezicht van de autoriteiten. (Quito, (AP) 14.12).

DUITSE MINISTER VAN JUSTITIE OVERLEDEN.

Het DNB deelde mede, dat Dr. Hans Kerrl, de Duitse Minister van Justitie sedert 1935, te Berlijn is overleden (Bern, (AP) 14.12).

EILAND HONGKONG NOG IN BRITSE HANDEN.

Het communiqué van Singapore deelt mede, dat volgens een bericht van hedenmorgen uit Hongkong er een hevige wisseling is van artillerievuur. Er is geen bevestiging van het gerucht, dat het eiland (Hongkong) veroverd is. Aan de Maleise fronten is er geen nieuwe ontwikkeling in de strijd. (Singapore, (AP) 15.12).

De Britse radio deelde mede, dat de Chinese aanval om Hongkong te steunen meer een guerilla- en sabotagestrijd is dan een operatie op grote schaal (New York, (AP) 15.12).

Officieel wordt medegedeeld, dat de Britse troepen zich uit Kowloon naar Hongkong terugtrekken. De terugtrekking is nog steeds in voortgang en geschiedt volgens het plan. Een bericht uit Singapore zeide: „Er is geen twijfel aan, dat Kowloon op het Chinese vasteland tegenover Hongkong thans in Japanse handen is. Een Londense bron meldde zeer hevige gevechten bij Kedah op Malakka. (Londen, (AP) 15.12).

HONGKONG DOOR JAPANNERS GENOMEN?

De Japanse Ambassadeur te Buenos Aires maakte de verovering van Hongkong bekend (Buenos Aires, (AP) 13.12).

DE SANTA-BOOT.

Morgen is er geen Santa-boot. Woensdag pas zal de Santa Theresia arriveren. Hoe laat weet men nog niet. Men hoopt, dat in Januari 1942 de Santa Paula weer in dienst zal komen: dan komt alles weer 's Dinsdags aan.

Het nieuws van vandaag.

Rusland levert momenteel een prachtige vertoning. De Russen zitten daar achter de wegrennende Nazies aan. Het lijkt wel een klopjacht. Een voorafschaduwing van bijltjesdag. Intussen veroveren de Russen dorpen bij het dozijn tegelijk. Vooral bij Mozjaisk en Tula gaat het goed. Die steden hadden nog kort geleden Duitse „successen" Het kan verkeren. Bij Klin zegt een telegram nuchter, dat de Duitsers worden „opgeruimd". Dat is ook werkelijk de enig mogelijke oplossing (blz. 1).

Uit Londen komt verder het bericht dat de Duitsers hun vliegtuigen uit Rusland ook al terugtrekken. Kan dit zijn in verband met Afrikaanse aspiraties van Hitler? In elk geval blijkt wel, dat de hoeveelheid vliegtuigen door het Russische avontuur danig geslonken is. En voorts, dat Hitler het mislukken van dit Russische avontuur als een fait accompli beschouwt. Intussen boeken de Britten (Australiërs, Nieuw Zeelanders enz.) in Noord Afrika succes op succes. De opmars wordt regelmatig voortgezet en El Gazala is reeds omsingeld (blz. 1).

Wat tenslotte de strijd in het Verre Oosten betreft, die blijft nog onbeslist voortwoeden. Een feit van belang is, dat de Koninklijke Marine de traditie van Tromp gaat voortzetten en Japanners in de grond boort. Het is te hopen, dat Harer Majesteits vloot eens weer de bezem in top kan hijsen, als de zeeën — die lang vóór „Britannia ruled the waves" door de Nederlanders beheerst werden — van al 's vijands schepen gezuiverd zullen zijn. Dat zijn de Jantjes!

In Hongkong wordt hevig gevochten, maar het eiland-gedeelte der stad is nog in Britse handen.

Op Luzon (Philippijnen) ratelen de kanonnen tegen de Japanse mitrailleurs in. Bij het verdrag van Parijs in 1898, dus betrekkelijk kort geleden, kwamen de Philippijnen aan de V.S. Voordien behoorde deze eilandengroep aan Spanje, dat ze veroverde in 1565, een halve eeuw, nadat de Portugese ontdekkingsreiziger Fernado de Magalhaes (de eerste, die een reis om de wereld maakte: het Nederlands beheerste de zeeën toen zo, dat de man meer bekend werd onder de naam Magellaan), de Philippijnen in 1521 ontdekte en daar ook in hetzelfde jaar de eeuwige rust erlangde. De Philippijnen bestaan uit 7.083 eilanden (4.642 hiervan hebben niet eens een naam), in totaal wonen er meer dan 16 millioen mensen.

De fouten in onze huidige democratie.

De gehele beschaafde wereld strijdt voor het behoud der democratie. Wat natuurlijk niet zeggen wil, dat wij, democraten, de huidige toepassing van de democratische levensbeschouwing in de practijk, feilloos beschouwen.

Niemand minder dan onze Koningin heeft reeds de vinger op de wond gelegd.

De huidige lijdensgeschiedenis van Europa is de duivelse consequentie getrokken uit alle afdwalingen van de weg der gerechtigheid en liefde, waartoe Europa zich gedurende een reeks van eeuwen heeft laten verleiden, nadat het uit de duisternis van het barbarendom was getreden in het licht van Christus' Evangelie.

Daarom gaat het in deze oorlog om het behoud of de ondergang van Europa als drager van een cultuur welke in de geschiedenis der mensheid haar weerga niet had.

Zijn de huidige democratische levensbeschouwingen welke het zwaard tegen de nazie-horden hebben opgenomen, de draagsters, beschermsters en verdedigsters van de beschaving, en berust in haar het behoud van de hoogste goederen der mensheid?

De waarde van het „God zij met u!"

Wij hopen allen deze strijd te winnen; wij willen het en strijden, lijden en offeren ervoor. Onze leidende figuren zeggen om beurt, dat wij in deze strijd op God kunnen vertrouwen, omdat wij aan de goede kant staan. Zeker, aan de goede kant staan wij, **maar op God vertrouwen kan alleen hij, die de oprechte wil bezit God te dienen, d.w.z. Gods wetten in woord en daad te eerbiedigen en die als de tollenaar achter in de tempel zich met gebogen hoofd op de borst slaat smekende om barmhartigheid voor hetgeen hij misdeed en misdoet.**

Deze rol van boetvaardigen tollenaar zou den huidigen levensbeschouwingen passen in de meedogenloze strijd waarin zij zijn gewikkeld tegen den cynischen en hoonlachenden Hitler, want **het zijn onze eigen dwalingen en feilen, belichaamd in de beginselen der moderne democratie, welke de bodem hebben bereid voor het zaad van dezen bozaard.**

Democratie in zich is juist.

Het is niet aan de democratie als zodanig, maar aan de democratie, welke met de Franse revolutie beginnende, aan het moderne Europa het aanzijn gaf, waaraan deze dwalingen en fouten kleven. Democratie als zodanig is **de gedachte, dat ieder volwassen individu mede verantwoordelijk is voor de juiste organisatie en het juiste bestuur van de menselijke gemeenschap en daarover dus medezeggenschap dient te hebben.**

Deze gedachte is juist omdat ze geheel overeenstemt met de natuur van den mens en het wezen der menselijke gemeenschap.

In de practische toepassing deden zich afwijkingen voor.

Bij de moderne toepassing van dit beginsel evenwel **hebben sommigen aan deze idee een vorm en inhoud gegeven welke evenzeer met de ware aard van mens en menselijke gemeenschap in strijd is, als de grondstellingen van het naziedom. Het is van** het allergrootste belang, **dat wij die inzien, opdat deze strijd niet tevergeefs gestreden worde.** Want het is tenslotte niet door de macht van wapengeweld, maar door de ideeën, dat het aardse lot van mens en mensdom **wordt geleid.**

Verhouding Individu-Gemeenschap.

Dat de beginselen **van zulk een toepassing der (verkeerd begrepen) democratieën evenzeer in strijd zijn met** de werkelijke aard van **mens en menselijke gemeenschap,** kan ons **blijken** door eveneens na te gaan hoe **da de feitelijke verhoudingen zijn tussen individu en gemeenschap, tussen de staatsgemeenschappen onderling en tussen het godsdienstig en staatsburgerlijke leven van den mens.**

Volgens de beginselen **der moderne democratie (niet echter der waarachtige democratie) is de menselijke gemeenschap niet anders dan de som van de individuen waaruit ze gevormd is.** De **menselijke gemeenschap is alleen** een verdeeldheid van enkelingen, **geen eenheid.**

De individuele mens nu zocht in al zijn doen en laten niets anders en kan ook niets anders zoeken, **dan zijn eigen persoonlijk belang. Het is dit persoonlijk belang en dit alleen, dat de individuen drijft tot samenwerken en samenleven en dat is dus ook de enige grond van alle gemeenschapsvorming.**

Tegennatuurlijke opvatting van de macht der overheid leidde tot verschillende débacles.

Wat met het persoonlijk belang van de individuen het **best strookt,** dat is het belang van de gemeenschap en is datgene wat de gemeenschap wil en nastreeft. De gemeenschapsleiding, het gezag, heeft tot taak dit te helpen verwezenlijken en ontleent aan de wil der individuen hun belangen te bevorderen, zijn bevoegdheid en macht. Daarom ook heeft het staatsgezag **zich zo min mogelijk te bemoeien met het doen en laten der individuen en strekt zich zijn** taak en zijn bevoegdheid ook niet verder uit dan tot het bevorderen van het individuele belang en het belemmeren en tegengaan van wat voor de belangen der individuen schadelijk is.

Hoe tegen-natuurlijk en onmenselijk deze opvatting is van de aard der menselijke gemeenschap en van de macht en de bevoegdheid van het staatsgezag blijkt het duidelijkst uit de gevolgen welke er uit zijn voortgevloeid:

In het economisch leven gaf deze opvatting de vrijheid tot haast onbeperkte concurrentie, tot het zoeken van eigen voordeel ten koste van anderen.

De begeerte van den mens naar aards bezit kent geen grenzen. Twee driften zijn hierin werkzaam nl. 1e. genotzucht en afkeer van het tegendeel: van offer en lijden, en 2e, de zucht naar macht welke het bezit van aardse goederen met zich meebrengt.

Deze driften zijn voor de vooruitgang, voor het behoud en de ontplooiïng van het menselijk leven noodzakelijk, maar brengen mens en mensheid tot de ondergang, wanneer zij niet haar natuurlijke begrenzing vinden door ze gericht te houden op het algemeen belang, op het welzijn van de gemeenschap als geheel. Alle menselijke activiteit en arbeid is in wezen door alles een dienen van en een zich dienstbaar maken aan het welzijn van allen. Dit komt, omdat de behoeften en noden van ieder mens zodanig groot en veelvuldig zijn, dat geen enkel mens alleen voor zich zelf in deze behoeften en noden kan voorzien. Het voorzien in de behoeften en noden van ieder mens eist zoveel qualiteiten, zoveel door ervaring en oefening verworven eigenschappen van geest en hand, dat geen enkel mens in zijn kortstondig bestaan ze alle kan verwerven. Wanneer dan ook ieder menselijk individu alleen voor zich zelf en op zich zelf werkte om in zijn behoeften en noden te voorzien, dan zou geen mens misschien behouden blijven en zeker zou de mens nooit uitkomen boven het allerlaagste, meest primitieve bestaan; van cultuur, vooruitgang e.d. zou geen sprake zijn.

Een individu op zijn eentje brengt de maatschappij niet vooruit.

Doordat in feite de enkeling de weinige qualiteiten, welke hij in zijn kortstondig bestaan verwerven kan, in dienst stelt van allen, daardoor is het mogelijk, dat hij van allen duizendvoudig terug ontvangt, wat hij zelf geeft en dit geeft hem ook het recht datgene van allen te ontvangen wat hij voor zijn eigen behoud en ontplooiïng nodig heeft. Zeker, een bakker en een medicus, een straatveger en een professor doen hun werk om er hun kost mee te verdienen. Maar zij kunnen door dit kleine beetje kunnen en kennen in hun gehele levensonderhoud voorzien, doordat het in dienst gesteld wordt van velen en zij daarom van die velen alles ontvangen wat zij nodig hebben.

En als we daarbij nog bedenken, hoe de enkeling het weinige kunnen en kennen, dat hij in zijn leven verwerven kan, ook alleen nog maar verwerft door de noodzakelijke steun van de gemeenschap in de vorm van gezinsopvoeding, scholen, publieke veiligheidsmaatregelen en in nog vele andere vormen van gemeenschapshulp, dan is het duidelijk, hoe zeer ieder individu afhankelijk is van de gemeenschap en hoe alles wat hij doet op het welzijn van die gemeenschap moet zijn gericht om zich zelf te kunnen ontplooien. Niet uit zich zelf en zonder meer is en blijft de arbeid van het individu op het welzijn van het geheel gericht. De mogelijkheid bestaat, dat het individu door zijn werken en streven velen zodanig afhankelijk van zich maakt, dat tenslotte niet hij de gemeenschap dient, maar de gemeenschap hem, of m.a.w. dat velen in een soort slaafse afhankelijkheid tegenover hem geraken, waardoor de juiste orde en ook de maatschappelijke vrede wordt verbroken en verstoord.

Dit te voorkomen is de taak van het gemeenschapsgezag, de taak van de regering: het behoud en zonodig het herstel van de maatschappelijke orde, van de maatschappelijke gerechtigheid, en daartoe moet dan ook dit gezag de middelen en de mogelijkheid bezitten. **De goede wil tot gerechtigheid bij de afzonderlijke individuen is hiertoe niet bij machte, het is een quaestie van economische en sociale organisatie onder leiding en bestuur van een daartoe bekwame en bevoegde regering.**

Deze waarheid nu is bij de moderne toepassing van het democratisch beginsel ontkend, zoals blijkt uit de hierboven gegeven formulering van de verhouding tussen individuen en gemeenschap, zoals die in de moderne democratische levensbeschouwing wordt gezien en in practijk gebracht en **waardoor er geleidelijk een economische en sociale wanorde is ontstaan, waartegen de regeringen in zulke landen niet opgewassen zijn of althans niet voldoende, gebonden als zij zijn aan de beginselen dezer democratie.**

Democratische tyrannen.

Boekdelen zijn gevuld met de opsomming van de heilloze gevolgen dezer economische en sociale wanorde: het dooddrukken door wrede en zedeloze concurrentie van economisch zwakkere bedrijven en zaken, met als gevolg het vormen van trusts, naamloze vennootschappen en machtige bankinstellingen, welke de werkgelegenheid, de prijsbepaling van artikelen en het loonpeil geheel in handen kregen en deze macht aanwendden in eigen voordeel en naar eigen willekeur; het ontstaan van een gepauperiseerd leger van millioenen arbeiders, met als gevolg, de heilloze klassen-organisatie en klassenstrijd. De tegengestelde belangen- en klassengroeperingen misbruikten soms het individuele kiesrecht tot vorming van een volksvertegenwoordiging, welke tot slagveld werd gemaakt van een belangenstrijd in plaats van **een vergadering ten dienste van het algemeen belang, ten dienste van een juiste economische en sociale orde.** En de regeringen bij de gratie van de souvereine wil dezer volksvertegenwoordiging, moesten trachten uit deze botsingen van belangen de grootste gemene deler te destileren, steunend op een meerderheids-compromis, welke tenslotte niemand bevredigde en in geen geval tot een juiste ordening kon leiden.

Achter deze openbare belangstrijd in de parlementen werkte onzichtbaar, maar haast almachtig, het internationale grootkapitaal, in handen van enkelen hetwelk het laatste woord had, omdat het de eigenlijke macht bezat en het lot van mensheid en regeringen voor het grootste deel in handen hield.

Olie-magnaten ontketenden oorlogen, aldus Zischka.

Het boek van Antoine Zischka over de petroleum vangt aan met de sinistere woorden dat de slotsom van zijn onderzoek is, dat alle bloedige conflicten van deze tijd, alle verborgen oorlogen, alle plaats gehad hebbende gevechten steeds afkomstig waren van een zelfde kleine groep personen en dat deze conflicten een duidelijk in het oog vallend beeld vormen van de strijd om enige grondstoffen, die deze lieden elkaar onderling afhandig maken.

En Francis Delaisi, de inleider van het boek van Zischka, zegt ergens:

„Bij onze nog half barbaarse politieke regeringsvormen hebben zij die door volmacht het gezag uitoefenen, geld nodig om het te vergroten of om het te handhaven. Zo zien wij dus den kruidenier-grossier zich in het koninklijke purper hullen en zien wij Zaharoff „den geheimzinnigen man", de richting aanwijzen aan hen die de schepter zwaaien".

Geheel conform aan deze sinistere feiten is de klacht van Paus Pius XI in zijn zendbrief over het herstel der sociale orde wanneer hij o.m. zegt:

„Er is een despotische overheersing in de handen van weinigen. Deze wordt vooral uitgeoefend met brutaal geweld door hen, die, omdat zij het geld onder zich hebben en beheersen, ook meester zijn van het crediet-wezen en daarover absoluut beschikken. Een der gevolgen is dat het staatsgezag tot een slaaf is gemaakt en uitgeleverd aan de hartstochtelijke hebzucht van den mens. Deze economische machtsoverheersing moet daadwerkelijk aan het staatsgezag onderworpen zijn, in alles waarover de staatstaak zich uitstrekt."

In het Derde Rijk beheerst het staatsgezag niet alleen het economisch, maar ook het geestesleven van den mens door zijn volkomen macht over de opvoeding, het onderwijs en de publieke voorlichting. **Iets gelijksoortigs en niet minder onmenselijk is echter het geval in sommige moderne staatsinrichtingen die zich democratisch noemen, doch die dit niet steeds zijn** welker beginselen van ongebonden vrijheid van het individu ten opzichte van de samenleving denzelfden lieden, die staten en regeringen economisch en sociaal beheersen, de mogelijkheid verschaft, zich eveneens meester te maken van de publieke opinie.

Deze lieden zijn nl. niet alleen heer en meester over het geld, over het credietwezen, over de petroleum en andere rijkdommen der aarde, maar ook eigenaars van tientallen dagbladen, van tijdschriften, boekhandels en bibliotheken, en zij zorgen, dat goed betaalde huurlingen schrijven en publiceren hetgeen zij willen dat gelezen, geloofd en gemeend wordt door de massa, daarbij vaak niet schromend de heiligste gevoelens van gemeenschapszin en vaderlandsliefde te misbruiken voor hun verborgen zaken-oogmerken.

Neen, diegene heeft waarlijk geen ongelijk, die bepaalden levensbeschouwingen honend verwijt het volk wijs te maken, dat het over zijn eigen lot beslist, **terwijl het in werkelijkheid geregeerd wordt door een stel plutocraten.**

Nederland.

NEDERLAND OF HOLLAND.

In het December-nummer van „Orgaan van het Comité Nederland" (dat voortaan „Rood-Wit-Blauw" zal heten — een fijne naam!) schrijft S [W. J. Stok?] het volgende, dat iedere instemming zal hebben.

Korte tijd na het verschijnen van ons vorig nummer wijdde het dagblad „Amigoe di Curaçao" een bespreking aan enkele artikelen van ons orgaan, waarbij door den recensent enige malen het door ons gebruikte woord „Holland" of „Hollanders" werd verbeterd in „Nederland" en „Nederlanders". En inderaad, wij moeten den betreffenden redacteur gelijk geven. De woorden „Nederland" en „Nederlanders" zijn zowel taalkundig als aardrijkskundig juister.

En toch willen wij er even op wijzen, dat het woord „Holland" en de uitdrukking „Wij Hollanders" zo ingeburgerd zijn, dat het lastig is zich daarvan vrij te maken terwijl met die woorden niet in het minst wordt bedoeld dat men de Friezen of Limburgers enz. uitsluit. Schrijver dezes, die zich ook aan de gehekelde fouten schuldig maakte, heeft jaren lang in het buitenland gewoond en kwam daar veel in aanraking met leden van de Nederlandse kolonie. Iedereen had het daar over „Holland" en noemde zich „Hollander". Zowel de Groninger als de Maastrichtenaar, de Fries als de Brabander, sprak van „dan en dan naar Holland gaan" en bedoelde dan strijk en zet zijn eigen provincie in het Koninkrijk der Nederlanden. Het is nu eenmaal een spraakgebruik geworden, waarbij niemand het woord Holland opvat als uitsluitend te zijn de provincies Noord- of Zuid-Holland. Wij spreken nu niet van het gebruik van de ter discussie staande woorden binnen de grenzen van ons Moederland. Wij geloven dat daar de Fries zich altijd Fries zal noemen en nooit Hollander, maar wel Nederlander. Echter in het buitenland en in de Nederlandse gebiedsdelen zal men zelden aanstoot nemen aan het gebruik van de woorden Holland en Hollanders, integendeel wij geloven dat deze woorden door ten minste 95% van ons allen worden gebruikt.

En toch: **Nederland en Nederlanders zijn betere woorden, komen meer met de geografische benamingen overeen** (heet ons land niet: Koninkrijk der Nederlanden?) en zullen nooit zelfs de fijngevoeligsten onder ons kunnen kwetsen. **Laten wij daarom trachten ons deze woorden eigen te maken en ze zoveel mogelijk gebruiken.** Hebben wij al niet een mooi voorbeeld in de slagzin: „Nederland zal herrijzen"?

DE NEDERLANDSE MARINE BEHAALT WEER EEN SUCCES.

Weer heeft de Koninklijke Nederlandse Marine een opvallend succes behaald. Een Nederlandse duikboot heeft in de Golf van Siam een Japanse vrachtboot en een Japanse tanker tot zinken gebracht. Het Nederlands-Indische leger- en vloot-communiqué van Zaterdagmiddag deelt mede: Een onzer vloot-eenheden vernietigde een Japanse post aan de Oostkust van Brits-Borneo. Een aantal kleine motorvaartuigen werden genomen of vernietigd en Japanners gevangen genomen. Boven de Zuid-Chinese Zee werd een daar patrouillerend Nederlands vliegtuig door drie vijandelijke vliegtuigen aangevallen. Zij werden verdreven nadat een ernstig beschadigd was. Onze uitgebreide patrouilleringen blijven onophoudelijk plaats vinden en worden met het uur uitgebreid.

AMERIKANEN IN SURINAME.

Enige dagen geleden zijn meer Amerikaanse troepen in Suriname aangekomen. Zij worden zeer hartelijk ontvangen met applaus en met gezang van „God Bless America". Officieren en manschappen betuigden hun dank voor deze begroeting.

EEN SPION OP BANKA.

Thans wordt bekend dat vorige week een Japanse spion op het eiland Banka is gearresteerd in de buurt van de tinmijnen. De man heet Yoshisumi en was (vroeger) in dienst bij het Japanse Consulaat-Generaal in Batavia, doch zou, volgens mededeling van het Japans Consulaat-Generaal in Januari van het vorig jaar, naar Japan zijn teruggekeerd.

Toen men hem arresteerde was hij in inlandse costuum gekleed en hij had een groot bedrag aan geld bij zich.

DE PANTOFFEL SLUIPERS.

Het in Londen verschijnende weekblad „Vrij Nederland", Zaterdag verschenen schrijft o.a.: „Japanners zijn nog groter meesters in verraad dan Hitler omdat de gelaarsde volgelingen van den Führer hun komst ten minste nog met klappende hielen aankondigen, terwijl de Japanners op vilten pantoffels komen aangesloten. Japan is al jaren bezig te trachten Nederlands-Indië in te palmen. Voor ons is nu de storm onder betrekkelijk gunstige omstandigheden losgebroken. Vroeger immers moesten wij ons altijd afvragen of wij onder zulke omstandigheden zouden kunnen rekenen op Britse en Amerikaanse hulp. Maar wij hadden nooit kunnen dromen, dat het eens andersom zou zijn. Dat ons Indië tot de tanden gewapend gewaardeerde hulp zou zijn voor die twee machtigen op aarde. Indië is gereed Japans uitdaging te aanvaarden en 's werelds meester bedriegers zo tegemoet te treden, dat zij zullen werken dat hun eindeloos geduld hen niet in Nederlands Indië zal brengen, doch dat zij uit Indië gesmeten zullen worden.

NIEUWTJES, DIE ONS INTERESSEREN.

— Een nieuwe synthetische rubber wordt op de markt gebracht die een koude van 70 graden Fahrenheit kan weerstaan. De naam is neoprene.

— Een groot deel van de grote vlasspinnerij te Ettenleur (N.B.) is door brand verwoest. De schade bedraagt ongeveer 400.000 gulden. Men vermoedt dat hier sprake is van sabotage.

— Het gebrek aan pasmunt is zo groot dat tram-conducteurs alleen nog maar gepast geld mogen aannemen.

MISSIEKALENDER.

Katholiek Nederland gaf jaarlijks een Missie-kalender uit, natuurlijk ten bate van de Missie. Naar we vernemen, is in October van de persen der Canisius-drukkerij te Djokja in Nederlands Indië eveneens een Missie-kalender verschenen, en wel geheel samengesteld door de Nederlands Indische Missionarissen, met eigen text en eigen foto's voor iedere dag van het jaar 1942.

NIEUWS UIT INDIË.

— Het laatste communiqué van de Nederlands-Indische land- en zeemacht deelt mede, dat Zondag niets van belang is voorgevallen. Wel werden enige vijandelijke vliegtuigen boven een zeker punt van de archipel waargenomen. Behalve de reeds bekende feiten van het doen zinken van nu in het geheel 6 Japanse schepen, door Nederlandse duikboten en van actie op de kust van Brits Borneo, meldt het communiqué: „luchtmachteenheden namen een zeer actief aandeel in de verdediging van Malakka. **Er kwamen meer Australische vliegtuigen in Nederlands Indië aan.**"

— De piloten der militaire luchtmacht leerden zich reeds lang goed oriënteren tussen de Archipel en het Aziatische vasteland, doordat zij K.L.M.-vliegtuigen op hun gewone route plachten te vergezellen, als mede-piloten. Daarom verloopt nu alles zo biezonder vlot.

— De K.N.I.L.M. en de K.L.M. hebben haar gewone vluchten naar Singapore, Bangkok, Lydda stop gezet, doch de route Sumatra — Burma is nog intact.

— Het zesde luchtalarm klonk Zondagavond toen de mensen als gewoonlijk naar de bioscoop gingen. Zij lieten zich door het alarm niet afschrikken en een Amerikaanse dame merkte op: „Er is blijkbaar meer dan een luchtalarm nodig om de mensen af te houden van Dorothy Lamour en Bing Crosby."

Het alarm werd gegeven, omdat een ongeïdentificeerd vliegtuig Batavia via Tandjong Priok naderde, doch het verdween voordat het de stad had bereikt.

— De legercommandant heeft bevolen, dat alle radio-stations uit de aether moeten gaan gedurende luchtalarm van 6 — 18 uur.

— Evacuatie van het inheemse stadsgedeelte van Soerabaya is bevolen. De plannen daartoe lagen reeds maanden geleden gereed. Er wordt de nadruk op gelegd, dat dit louter een voorzorgsmaatregel is.

DE KATHOLIEKE GEESTELIJKHEID IN FRANKRIJK BUITEN DE POLITIEK.

In aansluiting op het besluit van de Franse Cardinalen en Bisschoppen, dat de geestelijkheid zich buiten de politieke partijen zal houden en zich uitsluitend zou toeleggen op het geestelijk welzijn van het volk, welk besluit in een gezamenlijk schrijven aan Z.H. den Paus werd medegedeeld, hebben de Franse bisschoppen duidelijke instructies gegeven aan de onder hen staande geestelijken. Deze instructies omvatten de volgende punten:

1. Op burgerlijk en sociaal terrein zal de geestelijkheid trouw zijn aan het gevestigde gezag van de regering van Frankrijk. Elk zal zijn persoonlijke burgerplicht nauwkeurig en voorzichtig nakomen.

2. De geestelijken mogen hun naam niet geven aan enige politieke partij of politieke actie.

3. De geestelijkheid zal, los van politieke beschouwingen, de katholieke leer over de Kerk, de Staat, het gezin, de school, de industrie en het algemeen belang, duidelijk uiteen zetten.

Politiek en Oorlog.

...KJVIN EN VOLKJOV VAN DUITSERS BEVRIJD.

...gens een bericht van „Pravda" zijn ...vin en Volkjov bevrijd van Duit... die thans zonder ophouden wor... teruggeduwd door de Sovjets, die ...jandelijke achterhoede zijn over... ...en. „Pravda" verklaarde verder, ... de Sovjets den vijand ook terug... ...gen in andere sectoren van het Le...gradfront. De Russen veroverden ...t M. op 13 December, hetwelk zij ...zetten. Tevens werden 17 dorpen ...overd. (Moskou, (AP) 15.12).

...EUWE BRITSE VLOOT-SUCCESSEN.

...Britse Admiraliteit gaf het vol... communiqué uit: „Op de Mid...ndse Zee gaan Zijner Majesteit's ...boten voort de vijandelijke scheep...vaart aan te vallen. Een voorraad...schepener van gemiddelde grootte en ...n kaïk werden tot zinken gebracht ...oor kanonvuur.

Een voorraadschip en een sleepboot ...rden in de haven van Candia ge...raden. Beide werden tot zinken ge...bracht. 2 Voorraadschepen van gemid...ld tonnage, geëscorteerd door een ...rpedojager, werden aangevallen. ...Voltreffers werden met torpedo's ge...plaatst op een van deze schepen. Een ...taliaans schip van de Ramb-klasse ...rd aangevallen en met torpedo's ge...offen. Het is niet bekend of dit schip ...zonken is. Een schip van ongeveer ...000 fon, dat geleek op het Italiaan... stoomschip „Virgilio", werd getor...pedeerd en tot zinken gebracht. Dit ...hip was onder escorte. Het is bekend, ...t de schepen van deze klasse als ...roepentransporten gebruikt werden." ...Londen, (AP) 15.12).

...APANSE LUCHTAANVALLEN OP DE PHILIPPIJNEN.

Het communiqué, dat door het ...oofdkwartier van Generaal MacAr...thur werd uitgegeven, deelt mede, dat ...e vijandelijke activiteiten zich heden ...eperkten tot in de nabijheid van Ni...cholds Field. Toen twee golven van ...panse bommenwerpers over Manilla ...logen was de Volksraad juist in ver...gadering bijeen. Men ging kalm naar ...e schuilplaats in de benedenverdie...ping en keurde een wet goed voor het ...verklaren van de totale noodtoestand. (Manilla, (AP) 15.12).

BRITS-CHINESE AANVAL OP THAILAND.

De officiële radio van Tokio deelde ...mede, dat troepen van Thailand Britse ...en Chinese strijdkrachten hebben af...geslagen, die het land poogden te in...vaderen nabij Tsjiengrai aan de Noor...delijke grens in een gevecht, dat vol...gens een bericht van „Nichi Nichi" uit ...Bangkok sedert gisteren aan de gang ...is (Tokio, (AP) 13.12).

CHINEES-JAPANSE GEVECHTEN.

Berichten van het front melden ge...vechten tussen Chinezen en Japanners bij Pingshan op 8 mijl ten Noorden van Tamshui en 21 mijl ten Noord-Westen van Hongkong in een poging de druk op de Britse kroonkolonie te verlichten. (Chungking, (AP) 15.12).

JAPANNERS OP LUZON ZENDEN PATROUILLES UIT.

Op Maandag wordt van Manilla ge...meld, dat de Japanse strijdkrachten, die bij Vigan voet aan land zetten, pa...trouilles uitzenden in een klaarblijke...lijke poging om het houvast te vergro...ten wijl zij door de Noordamerikaanse bommenwerpers worden aangevallen. Behalve bij Vigan op 200 mijl ten Noorden van Manilla op Luzons Westkust, is er slechts plaatselijke ac...tiviteit te vermelden (Manilla, (AP) 14.12).

WAT TOKIO MELDT.

De officiële radio van Tokio deelde mede, dat volgens het Japanse oorlogs-communiqué, de Japanse strijdkrachten op Luzon voortrukken volgens het plan en de vijandelijke weerstand op elk punt verbrijzelen. Verder zouden de Japanse strijdkrachten, die oprukken naar Singapore van de grens van Thailand, om 15.30 uur op 13 December een niet nader genoemd strategisch punt aan de Oostkust van Malakka hebben bezet. Tomokaza Hori, een zegsman van de Japanse Regering, ontkende, dat 2 Japanse slagschepen „Haruna" en „Kong" elk van 29.330 ton, tot zinken zijn gebracht. Volgens den zegsman bevonden de „Haruna" evenmin als de „Kong" of schepen van dezelfde klasse zich in de strijdgebieden, die door de Noordamerikaanse marine-autoriteiten werden genoemd. Als commentaar op de berichten die Tokio bereiken, volgens welke de Noordamerikaanse marine spoedig de plannen gereed zal hebben voor het openen van een offensief op de Japanse eilanden, zeide de radio: „De Keizerlijke marine zou niets beter verwelkomen dan een strijd met de overblijvende strijdmacht van de Noordamerikaanse Stille Oceaanvloot in de wateren nabij de Japanse kusten."

Ook zeide de radio, dat de Noordamerikaanse kanonneerboot „Wake", die bij Shanghai genomen werd op de eerste dag van de oorlog door de Japanse marine in dienst is gesteld en de naam heeft gekregen van „Tatara" (Tokio, (AP) 15.12).

JAPANSE AANVAL OP BURMA.

Een Britse bron deelde mede, dat de Japanners, die Burma nabij Point Victoria zijn binnengedrongen, geland waren op de Oostzijde van de Kra-landengte, welke zij hebben overgestoken. Het doorsnijden van het Maleise schiereiland door deze strijdmacht zou invloed hebben op de luchtverbinding tussen Burma en Singapore gezien de vliegvelden, die langs die route liggen. Er zijn geen inlichtingen omtrent de voortgang, die de Japanners in Burma hebben gemaakt.

Waarnemers deelden mede, dat deze landing aan de Golf van Siam ten Noorden van de andere geschiedde, welke op Singapore gericht zijn. Op dat punt is de Kra-landengte, waarmede Malakka met het Aziatische vasteland verbonden wordt, ongeveer 50 mijl breed. De Japanse landing had plaats op ongeveer 500 luchtmijlen ten Zuiden van Rangoon, Burma's voornaamste haven en inlaatpoort voor voorraden naar China over de Burmaweg aan de Indische Oceaan (Londen, (AP) 15.12).

CURACAO.

GEDEELTELIJKE VERDUISTERING BEGINT MORGENAVOND OP ARUBA EN CURAÇAO.

Een bevel tot gedeeltelijke verduistering kan vanmiddag of vannacht worden tegemoet gezien voor wat betreft de eilanden Aruba en Curaçao. Zoals men heeft gezien, wordt sedert jl. Vrijdag op de Isla al eigener beweging gedeeltelijk verduisterd. Het te verwachten verduisteringsbevel zal naar alle waarschijnlijkheid morgenavond in werking treden.

Automobielen zullen voorlopig met verlichting mogen blijven rijden. De straat- en steegjesverlichting zal ook aan blijven. Maar lichtreclames, étalages, e.d. zullen op nader aan te geven tijdstip uitgedraaid moeten worden. Morgen zal „Dagblad Amigoe di Curaçao" het bevelschrift met de nodige toelichting publiceren.

VERENIGINGSNIEUWS.

— **K.S.C. Voetbal:** Vitesse Combinatie Caribbeans & Tropials 5—1.
Korfbal: Sarto — Cito 1—1; Vitesse Sig 1—1.

— **Veritas:** Morgen, 17.30 uur, zangles en tevens algemene vergadering in het St. Martinusgesticht.

BOEKJE H. PHILOMENA VEROVERT CURAÇAO.

Het werd de „best-seller" van van Curaçao.

Gisteren werd het jl. Zaterdag in „Dagblad Amigoe di Curaçao" blz 4, besproken boekje „H. Philomena, de wrochtster der wonderen" **geheel uitverkocht.**

De ganse oplage vloog in enkele uren weg. Groter succes was wel niet mogelijk en voor de vertaalster, die het moeizame vertaalwerk deed om daardoor de devotie tot de H. Philomena te verbreiden, zal dit zeker een dankbare voldoening zijn geweest.

Een nieuwe oplage ging vanmorgen al op de pers!

TWEEDE CURIEL-ZAAK.

Toelichting door de Curiels maakt zaak duidelijk.

Naar aanleiding van het berichtje van jl. Donderdag over een eventuele „Tweede Curiel-zaak", vernemen wij nog nader, dat de medaille ook een keerzijde heeft. De Heren Curiel deelden ons nl. feiten mede, die hun houding heel wat begrijpelijker maken.

Door de bedoelde practizijns werden nl. voor hun bijstand in het tegen de Curiels gevoerde proces, de volgende honoraria gevorderd, respectievelijk ƒ 25.000.—, ƒ 25.000.—, ƒ 9.000.— en ƒ 3,000.—, terwijl de beide eerstgenoemde bedragen naderhand werden teruggebracht tot respectievelijk ƒ 20.000.— en ƒ 19.000.—.

Alle andere kosten terzake het proces zelfs de kleinste uitgaven, werden apart door de Curiels betaald, en in de genoemde bedragen zijn geen honorarium en kosten vanwege het aandeel van Mr. G. A. Boon in de gevoerde verdediging begrepen.

Ook na bovenvermelde vermindering zijn de door de vier bedoelde practizijns wegens honoraria alleen gevorderde bedragen exorbitant. Dit was dan ook de reden, dat de Curiels trachtten langs minnelijke weg verandering te brengen, of door middel van arbitrage— de algemeen gevolgde weg bij een dergelijke stand van zaken — te doen uitmaken, wat redelijk door hen gevorderd mocht worden.

De practizijns waren hiervoor evenwel niet te vinden. De Heren Curiels machtigden ons om dan ook in de courant mede te delen, dat zij tot hun spijt hebben moeten besluiten deze aangelegenheid te onderwerpen aan het oordeel van de terzake officieel bevoegde instantie alhier. En zodra dat oordeel bekend zal zijn, zullen zij onverwijld overgaan tot uitbetaling van elk daarbij bepaald bedrag.

ALLERLAATSTE NIEUWS.

Het communiqué van Nederlands Oost Indië deelt mede, dat gedurende de laatste 24 uur geen vijandelijkheden plaats vonden op Nederlands gebied. Op afgezonderde punten werden laagvliegende niet-geïdentificeerde vliegtuigen waargenomen. De verklaring van gisteren, dat 2 Japanse schepen tot zinken werden gebracht, kan thans bevestigd worden.

Het officiële nieuwsagentschap deelt mede, dat de Japanners gedwongen zijn zich terug te trekken uit sommige van hun stellingen buiten Canton als resultaat van de Chinese aanvallen. De verwoede Chinese aanval is in volle gang in het gebied van Tamshui ten Noorden van Hongkong. Volgens de Chinezen werden vele Japanse defensie-werken rond Tamshui vernietigd.

Een zegsman van de Griekse Regering in Londen deelde mede, dat 24 as-divisies in Griekenland vastgelegd zijn teneinde de guerilla's te onderdrukken, die de weerstand voortzetten, niettegenstaande zij bijna van honger omkomen en gebrek hebben aan wapenen. In totaal bevinden zich 326.000 as-soldaten in Griekenland, waaronder 16 Italiaanse divisies, 3 Duitse divisies en 5 Bulgaarse divisies. Tevens bevindt zich er een belangrijk aantal nazievliegtuigen.

De zegsman deelde mede, dat op zijn minst 450 personen in Griekenland dagelijks van honger sterven.

Een gezaghebbende Britse bron deelt mede, dat de Russen „zeer goed" voortgang maken. Er werden echter geen officiële biezonderheden omtrent de gevechten aan het Oostfront te Londen ontvangen. De bron verklaarde, dat „iemand" van de Britse militaire missie in Moskou geweest is, doch dat het grootste deel van de missie zich nog steeds te Kuibysjev bevindt. Volgens een bericht uit Stockholm bestaat een groot deel van de Russische oorlogsactiviteit uit cavalerie-aanvallen. In sommige sectoren vallen de Sovjets met hun cavaleriestrijdkrachten zelfs 12 keer per dag aan.

De Britse radio zeide, dat Veldmaarschalk Generaal Walther von Brauchitsch, de Duitse Opperbevelhebber, op weg is naar Bucuresti om te vragen, dat Roemenië nog 5 divisies levert voor de strijd in Rusland. Naar vermeld zou Generaal Ion Antonescu, de Roemeense Opperbevelhebber, er tegen zijn om nog meer soldaten te zenden omdat hij bevreesd is, dat dit een slechte invloed zal hebben op de publieke mening.

Amerika's Oorlogs-economie.

De Verenigde Staten bevinden zich nog steeds in de overgang van een normale naar een oorlogshuishouding.

Aanvankelijk heeft men er doelbewust naar gestreefd om de voortbrenging van de bewapening toe te voegen aan de normale voortbrenging, zulks om ontwrichtingen en tijdelijk vergrote werkloosheid te voorkomen. Aldus zou het programma voor bewapening, naar men hoopte, de nog bestaande werkloosheid doen verdwijnen en een volle bezetting van het gedeeltelijk ongebruikte voortbrengingsapparaat teweeg brengen.

Men onderschatte echter het cumulatieve effect van de bewapeningsopdrachten. Immers, niet alleen de rechtstreeks militaire behoeften eisten werkkrachten, electrische stroom en vooral grondstoffen, doch ook de uitbreiding van de daardoor ontstane vraag naar gebruiksgoederen, vervoergelegenheid en productiemiddelen stelde nieuwe eisen zodra het programma op gang kwam.

Niettegenstaande de onvermijdelijke moeilijkheden wordt met de vervaardiging van de bestelde wapenen goede voortgang gemaakt. Om prijzenswaardige redenen zijn de cijfers omtrent deze voortbrenging minder uitvoerig dan in vroegere maanden het geval was, doch wat bekend wordt, spreekt een duidelijke taal.

De vliegtuigen, die afgeleverd worden.

Over Juni bedroeg het aantal afgeleverde oorlogsvliegtuigen 1476, een hoger cijfer dan ooit te voren was bereikt. Dit omvat zowel lesvliegtuigen als jagers en bommenwerpers; een specificatie wordt niet langer verstrekt. In Januari was dit aantal 1036, in Februari 972, in Maart 1216, in April 1389 en in Mei 1334. Deze cijfers worden in vakkundige kringen beter geacht dan oorspronkelijk werd verwacht. Men hoopt nu een totaal van 18.000 te behalen in 1941, **terwijl tegen het midden van het volgend jaar de voortbrenging van 44.000 per jaar zal behalen, en in het daarop volgend jaar nog zal stijgen tot 80.000.** Het huidige programma omvat 16.500 vliegtuigen voor het leger, 8.500 voor marine, 16.000 voor Engeland en Canada en nog eens 3.600 bommenwerpers volgens het plan van Knudsen. De levertijd is verdeeld over 1942.

De regering heeft, naar op 26 Juni jl. is aangekondigd, een overeenkomst gesloten met de Ford-fabrieken voor de leiding van een nieuwe vliegtuigfabriek, die door de „Defence Plant Corporation" wordt gebouwd te Ypsilanti, Michigan. Voor de bouw is 47.6 millioen uitgetrokken.

Verschillende andere aanwijzingen voor de grootte van de industriële voortbrenging, zoals het aantal vervoerde wagonladingen of de bezetting der capaciteit van de staalnijverheid, duiden erop, dat de bedrijvigheid aanmerkelijk is toegenomen vergeleken bij het vorige jaar, en zelfs dat de voortbrenging als geheel een peil gaat bereiken, dat nog nimmer te voren in de Amerikaanse nijverheid is benaderd.

De staalnijverheid werkte bijna voortdurend op volle capaciteit terwijl het binnenlandse verbruik van schroot over de eerste vijf maanden van 1941 22 millioen ton bedroeg, tegen 14.7 millioen ton in 1940 en negen millioen ton in hetzelfde tijdvak van 1938. Het verbod tot uitvoer van schroot naar Japan droeg er zeer toe bij dat voor binnenlands verbruik meer beschikbaar was.

De volle capaciteit der staalnijverheid bedraagt thans bijna zeven millioen tot 50% daarboven. Vooral aan buizen bestaat een tekort, en voorts aan stalen platen voor goederenwagens. De scheepsbouw eist zeer veel staal, en tot dusverre heeft de automobielindustrie ongekend grote hoeveelheden verbruikt, met het vooruitzicht van een aanmerkelijke beperking der voortbrenging voor het model van 1942 voor ogen.

In hoeverre de capaciteit zal worden uitgebreid onder de drang der bewapening is nog niet bepaald. Intussen is de industrie eigener beweging reeds overgegaan tot een uitbreiding met 3,4 millioen ton, welke vóór het einde van het jaar aan de productie zal zijn toegevoegd.

Het is eveneens van belang om te weten, dat het militaire verbruik niet meer dan een vierde van de bestaande capaciteit opvordert. Wel is veel van het niet-militaire verbruik indirect van nut of zelfs van vitaal belang voor de bewapening, doch er bestaat ampele gelegenheid om het zuiver consumptieve gedeelte in te krimpen: automobielen, ijskasten, centrale verwarming en luchtkoeling.

De zware staalfabrieken zullen met geld van de overheid worden uitgebreid.

Met geld van de overheid zullen twee bedrijven der Garnegie-Illinois Steel Corporation" in Pennsylvania worden uitgebreid en ingericht tot het vervaardigen van zwaar staal voor pantserplaten. De geschatte vermeerdering van de voortbrenging is 400.000 ton. Voorts zijn plannen aan het O.P. M. voorgelegd voor uitbreiding der industrie in het Verre Westen, neerkomend op een vergrote jaalijkse hoeveelheid van 1.556.000 ton. Dit geldt niet het zogenaamde plan-Kaiser, doch dat het werk door „U. S. Steel" en Bethlehem Steel" daarvoor in de plaats is gesteld. Grotendeels of geheel met geld van de gemeenschap zouden volgens deze plannen bestaande ondernemingen in Utah, Californië, Washington en Colorado worden vergroot en ingericht tot het vervaardigen van zwaar staal.

De eisen, die de bewapening stelt, zullen zeker niet van gelijke grootte blijven, doch in de naaste toekomst nog aanzienlijk vermeerderen. De Amerikaanse staalnijverheid, welke die van de gehele overige wereld in voortbrenging evenaart, zal ook hieraan wel het hoofd kunnen bieden.

De industralisatie van Zuid-Amerika.

In het kader van de „goede nabuurschap" past de toekenning van voorkeur voor het staal dat benodigd is voor de oprichting van hoogovens in Brazilië.

Door middel van een lening van de Im- en Export Bank nemen de Verenigde Staten voor twintig millioen dollar deel in de uitvoer van dit plan, waarmede een totaal van 45 millioen is gemoeid. Brazilië zal hierdoor veel minder behoefte hebben aan Duitse ijzeren en stalen voortbrengselen dan voorheen het geval was.

De vervoerde wagonladingen beliepen voor de laatste week van Juni 908.000, of ruim één vijfde meer dan verleden jaar. Dit is het hoogste cijfer, dat is bereikt sedert 1930, en het is van belang om daarbij aan te tekenen, dat in laatstgenoemd jaar dit maximum lag in de herfst, een jaargetijde dat veel groter eisen aan het vervoer stelt dan de zomer. Er wordt dan ook een zekere schaarste voorzien, en besprekingen zijn gaande tussen de spoorwegmaatschappijen onderling zowel als tussen hen en de verladers, om tot een zo kort mogelijk oponthoud bij vervoer, rangeren, lossen en laden te geraken. Men hoopt daardoor reglementering van het vervoer, met toekenning van voorrang, te vermijden.

In de haven van New York, waar de overlading geschiedt door middel van lichters met de spoorwagens erop, heerst thans een drukte, welke die van de vorige oorlog nabij komt. Door de samenwerking der reders is daar het oponthoud voor de spoorwagens zeer kort, terwijl alle achterstand bij het behandelen van lading is voorkomen.

Er is grote vraag naar grondstoffen.

De schaarste aan grondstoffen laat zich op het ogenblik het meeste gevoelen. Niet met dien verstande, dat daardoor de bewapening reeds sterk vertraagd wordt, doch wel zodanig, dat het niet-militaire verbruik aan banden moet worden gelegd, en zoveel mogelijk naar nieuwe bronnen wordt omgezien voor de toekomstige eisen der bewapening.

Verschillende maatregelen in die zin zijn in de afgelopen maand genomen. Met Brazilië is een overeenkomst aangegaan, waarbij de gehele voortbrenging van elf strategisch belangrijke grondstoffen voor de duur van twee jaren ter beschikking van de Verenigde Staten wordt gesteld. Vooral voor mangaan verbetert dit de positie van Noord-Amerika; naar verluidt heeft Brazilië een voortbrenging van 140.000 ton 's jaars, waarvan tot dusverre niet meer dan 95.000 ton naar de Verenigde Staten werd uitgevoerd. Onder de elf grondstoffen vallen voorts industriële diamanten, welke Duitsland tot dusverre vandaar betrok, door tussenkomst van de Italiaanse luchtlijn.

Voor het Nederlandse Rijk is nog van belang, dat de regeling tevens geldt voor bauxiet, dat de Verenigde Staten tot dusverre bijna uitsluitend uit Nederlands- en Brits-Guyana betrokken. De voortbrenging van Bazilië is echter nog aanzienlijk.

De rubbercultuur wordt gestimuleerd.

Eveneens interessant is het, dat rubber onder de regeling is begrepen. Onder aansporing van de Verenigde Staten is de belangstelling voor rubber in Zuid Amerika in de laatste tijd weer toegenomen, en enige vermeerdering van deze verwaarloosde cultuur is te verwachten. Peru heropende onlangs een proeftuin.

Van groter onmiddellijk belang was wat geschiedde met de invoer van rubber in Noord-Amerika; in het einde van Juni werd aangekondigd, dat de „Rubber Reserve Corporation" voortaan zou optreden als enige importeur, terwijl het verbruik zou worden teuggebracht tot circa 600.000 ton per jaar. In de afgelopen maanden was het aanmerkelijk daarboven gestegen. Uit de aard der zaak ligt het niet in de bedoeling om de invoer van rubber tegen te gaan, doch juist om een zo groot mogelijke voorraad te vormen, die als reserve zal dienen voor de oorlog van de Verenigde Staten tegen Japan. Tezamen met het monopolie van invoer is een distributie van rubber aangekondigd die, door middel van dit monopolie zeer gemakkelijk effectief te maken is. Het is de bedoeling der regering om de importeurs, die optraden voor de behoeften van de kleinere fabrikanten en daardoor de markt tot in bizonderheden kennen, te handhaven als makelaars voor de „Rubber Reserve Co." Intussen vreest men in handelskringen meer zulke vormingen van overheidsmonopolies.

Door de distributie van rubber onder de fabrikanten heeft men tevens in de hand, hoe groot de voortbrenging van automobielen kan zijn. Hetzelfde geldt voor tal van andere verbruiksgoederen, waarvan rubber een noodzakelijke grondstof vormt.

De honger naar aluminium.

De krapte aan aluminium doet zich reeds nu gevoelen, en de raming van wat nodig is voor de vliegtuigbouw overtreft reeds de verwachtingen.

Van meer belang lijkt hetgeen het O. P.M. heeft aangekondigd als plan voor de uitbreiding dezer nijverheid, die niet alleen aan een zekere toevoer van erts, doch ook aan de grenzen van het beschikbare stroomverbruik is gebonden.

De oprichting van acht nieuwe fabrieken met een totale voortbrenging van 600 millioen pond 's jaars is aanbevolen. De totale productie zou daardoor op 1.4 milliard pond per jaar komen, hetgeen nog niet geheel voldoende is om het geraamde militaire verbruik van 125 millioen pond per maand te dekken. De invoer uit Canada zal echter worden opgevoerd tot 200 millioen pond per jaar waarvoor reeds het nodige geld onder de „lease lend bill" aan Canada ter beschikking is gesteld.

Aldus kan worden voorzien in de behoeften van rechtstreeks militaire aard, doch er blijft vrijwel niets over voor het gewone verbruik. De fabrieken zullen op de bekende wijze worden bekostigd door de staat, wiens eigendom zij blijven. Het beheer ervan zal echter worden gevoerd door particuliere bedrijven, met name de „Aluminium Company of America", medemaatschappij der Surinaamse Bauxiet Maatschappij, en voorts door het outsider-bedrijf der Rynolds Metal Company. Ook zal gedeeltelijk Amerikaans erts worden gebruikt, bijvoorbeeld in Arkansas waar 100 millioen pond extra zal worden gefabriceerd, de erts-invoer uit **Suriname zal zeker in niet geringe mate worden bevorderd door deze uitbreiding der nijverheid.**

Beperkt uw stoomverbruik.

Het O.P.M. heeft een beroep gedaan op alle gebruikers van electriciteit in de Zuidelijke staten, om zo zuinig mogelijk te zijn met de stroom. Er wordt reeds gewerkt aan uitbreiding van de waterkracht, en aan aansluitingen op het net van het Midden-Westen, doch de eisen der aluminium-industrie zijn groot. Bij de Bonneville en de Grand Coulesstuwdammen in het Verre Westen zullen eveneens twee fabrieken worden gevestigd. Er wordt niet vermeld hoe lang het zal duren voor al deze fabrieken op volle kracht zullen werken, doch men kan wel constateren dat reeds nu, ondanks alle vaak bittere critiek, een grote uitbreiding van de voortbrenging is bereikt. Nog slechts in Januari 1941 bedroeg de productie 25 millioen pond, terwijl aan het einde van 1941 een jaarlijkse voortbrenging van 800 millioen pond wordt verwacht.

De behoefte aan zink blijft eveneens dringend. Amerika heeft zo juist 100.000 ton geconcentreerd tinerts gekocht van de Aquilar-mijnen in Argentinië, voor de „Metal Reserves Corporation". Tevoren was reeds 50.000 ton erts gekocht in Newfoundland. Het ontbreekt echter voornamelijk aan de nodige capaciteit om dit erts te smelten.

De voortbrenging van koper is in de Verenigde Staten vrij constant terwijl uitbreiding daarvan tegen de huidige prijzen niet lonend is. Daar men geen verhoging van prijs wil, wordt overwogen om een afzonderlijke reserve te vormen voor de regering, welke tegen hogere prijs wordt gekocht van die mijnen, die thans niet ontgonnen kunnen worden. Voor het algemene verbruik zou dan de tegenwoordige prijs blijven gelden.

Benzine en stookolie zijn nog steeds rijkelijk voorhanden, doch hier is het vraagstuk van het vervoer tamelijk nijpend. Met de aanleg van pijpleidingen van Texas naar het Noord-Oosten moest zeer lang gewacht worden, daar het betreffende wetsontwerp bij het Congres zeer traag behandeld werd.

Intussen wordt zoveel mogelijk per spoor vervoerd. Daar aan de andere kant de producenten aan de Golf van Mexico met onverkochte voorraden opgescheept zitten, is besloten, dat een deel van deze petroleum naar Canada voor transit naar Engeland zal worden gebracht met de tankers, die onlangs aan hun gewone vaart tussen de Golf van Mexico en de Amerikaanse Oostkust zijn onttrokken. Aanvankelijk vervoerden deze schepen petroleum uit Aruba.

De Oostelijke Staten moeten zich beperken met de benzine.

Deze laatste wijziging wentelt het nadeel af van de Amerikaanse producenten, doch komt niet tegemoet aan de behoefte der verbruikers in de Oostelijke staten van de Unie. Deze zullen het met wat minder benzine en eventueel ook olieverwarming moeten doen. De oude keuze tussen een vredes- en een oorlogshuishouding.

Ook is er sprake van een inkrimping van het particuliere bouwbedrijf in de naaste toekomst. **Het gebrek aan grondstoffen voor burgerlijk gebruik** wordt daarnaast voelbaar in tal van takken van nijverheid, en zelfs zou één derde van de Amerikaanse industrie, aldus een der assistenten van het O.P. M., weldra worden bedreigd met stillegging, tenzij overschakeling op wapenproductie mogelijk zou zijn. Teneinde dit laatste in de hand te werken, wil de regering zoveel mogelijk het uitbesteden van onderdelen van bestelling bevorderen. **De regering kan niet zelf in** onderhandeling gaan tegelijk met tal van kleine fabrikanten, en deze overschakeling financieren. Zij volstaat met zulks te doen voor enige grote bedrijven, en dringt bij de laatste aan op zo snelle levering, dat een gedeeltelijk uitbesteding van de opdracht de enige oplossing biedt.

Tweemaal verwoeste steden en dorpen worden door de Russen heroverd op de Duitsers. Hier ziet men een onbekend Russisch stadje, brandend achtergelaten door de Nazies, nu zij worden teruggedreven. Tevoren reeds was dit stadje door de Russen verwoest, toen dezen zich terugtrokken voor de oprukkende Duitse legerscharen.

EMMASTA

SOCIETEIT „ASIENTO"

Dagschotels: Heden: Boerenkool met worst; **Morgen:** Gehakt, gek. aard., rode kool.

Agenda:

Di. 16 Dec. 19.30 Comp. bilj. „B" kl.
Wo. 17 Dec. 19.30 Comp. bilj. hoofdkl.
Do. 18 Dec. 19.30 Comp. bilj. „C" kl.
Vr. 19 Dec. 16.30—18.00 plaatsbespreking revue; 19.30 Comp. bilj. „A" kl.
Za. 20 Dec. 20.30 Revue „De Koningin der Aarde".

WACHTDIENSTEN: Ma. 15 Dec.

Telegram Afdeling: Hr. Nukoop, tel. 832, Negropont 75 A.

Shipping & Supplies: Hr. Meinster, tel. 304, L. de Colignylaan 20.

Scheepvaart Afd.: Hr. Karsch, tel. 398, Beatrixlaan 16.

Wij ontvingen:

The Story of American Catholicism door **Theodore Maynard,** uitgegeven door de Macmillan Comp., New York $ 3,50, 694 pagina's.

Dit is de eerste geschiedenis van de R.K. Kerk in de Verenigde Staten van Amerika, een land waar meer dan ... millioen geloofsbroeders van ons wonen en voor en met ons bidden (wij voor hen?). De schrijver werd in Indië geboren als niet-katholiek, trad later in de Katholieke Kerk.

Het is meestal een dubieus plezier zo'n turf te beginnen. Ditmaal is het plezier waarachtig, want de Heer Maynard heeft hier geen droog historisch relaas neergeschreven, maar een meeslepend beeld gegeven van het Amerikaanse catholicisme, dat in vele opzichten zo zeer verschilt van het catholicisme zoals dit elders gevonden wordt. In elk land is onze Kerk anders van aard, zoals ook elk volk anders is door God geschapen en begiftigd is. Het wezen onzes geloofs is de onwrikbare eenheid, maar daarnaast bestaat er soepelheid van verschil, zodat er een rijkdom van verscheidenheid ontstaat, die zelfs ons katholieken steeds weer met stomheid slaat in het beschouwen van Gods majesteit.

Dit boek is met een fervor geschreven, het toont gevoel voor humor, en is door een uitgebreide alphabetische index een handboek geworden, dat ieder minnaar van de kerkhistorie hebben wil. Men vindt erin perversiteiten als Maria Monk, over de invloed van de Dominicanen (blz. ...) catholicisering van Amerika (het vertelt, dat de eerste mis binnen het tegenwoordige gebied van de V.S. in 1526 door een Pater Dominicaan werd opgedragen), over het werk der ... mannen, over het vraagstuk der gekleurde rassen en de sociale actie, de liturgische beweging en de invloed op de Nederlandse immigranten op de karaktervorming der Amerikanen, het onderwijs en het jeugdwezen, het gebrek aan besef bij de meeste katholieken dat zij allen ledematen zijn van het mystieke lichaam. Een biezonder interessant capittel is een passage, die handelt over de mystiek en het Amerikaanse volk.

Binnen het bestek van een courant van het formaat als dit is het al heel moeilijk aan zulk een magistraal werk voldoende recht te laten wedervaren. Wij wilden echter hen, die hier belangstelling voor hebben, attent maken op dit mooie boek.